

ΠΡΑΣΙΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ο τομέας της οικονομίας είναι ο κύριος παράγοντας της επίδρασης του ανθρώπου στο περιβάλλον. Είναι το όχημα της περιβαλλοντικής κρίσης. Είναι ο σκληρός της πυρήνας και ο δομικός λίθος αυτής της κρίσης. Στον τομέα της οικονομίας είναι που συναρθρώνονται όλες εκείνες οι νοοτροπίες, οι συμπεριφορές και οι θεσμικές συνθήκες που θέτουν σε πορεία σύγκρουσης τον άνθρωπο με το περιβάλλον.

Προφανώς η οικονομία δεν υπάρχει από μόνη της. Υπάρχει εξ αιτίας του ανθρώπου, της κοινωνικής οργάνωσης και της ανθρωπότητας. Κυρίως αυτή η μεγάλη αλλαγή έγινε μέσα από την βιομηχανική επανάσταση.

Αποτέλεσμα αυτής της επανάστασης ήταν να λειτουργήσει ένα νέο πλαίσιο σχέσεων και μέσα στους ανθρώπους και στην κοινωνία, μεταξύ των ανθρώπων και στην κοινωνιών, «η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο» όπως έλεγε ο Έγκελς και η βία, στο ίδιο μήκος κύματος με την κριτική θεωρία του Χορκχάϊμερ, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εκμετάλλευση της φύσης από τον άνθρωπο.

Έτσι λοιπόν δυνατότητα να επανασχηματιστεί η βιομηχανική και καταναλωτική μας οικονομία δεν θα υπήρχε στην ανθρωπότητα αν δεν υπήρχε η σοβαρότητα και η πίεση από δύο κατευθύνσεις, απ' την μία από την στενότητα των πόρων και τις μεγάλες περιβαλλοντικές αλλαγές (όπως οι κλιματικές) και επίσης μέσα από την νέα καταναλωτική ζήτηση συνυφασμένη με την υγεία και την ποιότητα ζωής. Οι πράσινες δηλαδή επιταγές και η πράσινη ζήτηση αποτελούν τις πύλες εισόδου για την Πράσινη Οικονομία.

Στην οικονομία πάντα εκφραζότανε η μεγαλύτερη αδράνεια. Ο ανθρώπινος πολιτισμός ενσωμάτωνε την αμετατροπία του εκεί. Τώρα όμως υπάρχει μια επιτακτικότητα και μια μεγάλη πίεση αλλαγής η οποία συνοδεύεται από μια πολιτική αλλά και επιχειρηματική ρητορεία περί Πράσινης Οικονομίας. Εμείς όμως ζητάμε καθαρή Πράσινη Οικονομία και όχι ρητορική, ή μια διαφημιστική εικόνα των επιχειρήσεων. Μιλάμε λοιπόν για μια καθαρή Πράσινη Οικονομία και πρέπει να προσδιορίσουμε τα

στοιχεία αυτής της Πράσινης Οικονομίας.

Η Πράσινη Οικονομία δεν συνδέεται μόνο με την τεχνολογική μετατροπή της παραγωγής, τον τεχνολογικό μετασχηματισμό της παραγωγικής διαδικασίας «σε πιο φιλική» για το περιβάλλον και με την εκμετάλλευση των αειφορικών κοιτασμάτων ενέργειας ή την αειφορική απλώς διαχείριση. Συνδέεται χαρακτηριστικά με την πλήρη αναδιάρθρωση της οικονομίας.

Είναι φανερό ότι η αγορά από μόνη της δεν μπορεί να λειτουργήσει και να εξυπηρετήσει την Πράσινη Επιταγή της Οικονομίας, καθώς δεν παρακολουθεί τις έξω-οικονομικές επιταγές αλλά μόνο την πράσινη ζήτηση. Η πράσινη ζήτηση είναι ακόμη ασθενής, ενώ είναι φανερό ότι δεν αρκεί το σύστημα της αγοράς. Χρειάζεται συνεπώς και σύστημα σχεδιασμού με Σχέδιο.

Εξάλλου η πληρότητα μιας δομής είναι αδιανόητο εύρημα, ένας καθαρός δογματισμός. Η πληρότητα μιας δομής, η πληρότητα μιας ιδέας ή μιας σχέσης, χρειάζεται όλα τα εργαλεία γι' αυτό τον μετασχηματισμό. Παράλληλα βέβαια χρειάζεται να αντιμετωπίσουμε και προβλήματα που αφορούν το οικονομικό περιβαλλοντικό Απαρτχάιντ. Ο πράσινος μετασχηματισμός θα αποκλείσει επιχειρήσεις και παραγωγούς ή επίσης θα πιέσει στον τομέα της ζήτησης λόγω του υψηλού κόστους, της υψηλής τιμής των προϊόντων την κατανάλωση. Συνεπώς χρειάζονται κοινωνικές πολιτικές για την οικονομία και εδώ είναι μια μεγάλη ευκαιρία στην πράσινη οικονομία να συμπεριληφθεί όχι μόνο το περιβαλλοντικό κόστος αλλά και το κοινωνικό κόστος. Θα οδηγηθούμε δηλαδή σε μια ολιστική αναθεώρηση της οικονομίας στον ολιστικό ανασχεδιασμό της ώστε να υπηρετήσει πραγματικά η οικονομία τους στόχους της χωρίς να θεωρείται αυτόματο εργαλείο δηλαδή ένα εργαλείο το οποίο δεν προσαρμόζεται και όπως δείχνει έχει πολύ μεγάλη στέρωση να προσαρμοστεί στο περιβάλλον.

Οι εξωτερικότητες της οικονομίας οι εξωτερικές επιδράσεις είναι κεντρικό ζήτημα για αυτή την πράσινη οικονομία μαζί βέβαια με τις θεσμικές και άλλες οικονομίες κλίμακας που πρέπει να διαμορφωθούν γι' αυτό το συνολικό μετασχηματισμό.